

HRADEC KRÁLOVÉ

MAGISTRÁT MĚSTA HRADEC KRÁLOVÉ, ČESKOSLOVENSKÉ ARMÁDY 408, 502 00 HRADEC KRÁLOVÉ

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE: 7.11.2018
NAŠE ZN.: MMHK/205364/2018/PP/MEJ
NAŠE Č.j.: MMHK/225439/2018 PP/MEJ
VYŘIZUJE: Radek Mejstřík
TEL.: 495 707 698
E-MAIL: radek.mejstrik@mmhk.cz

Královéhradecký kraj, IČO 70889546
Pivovarské náměstí č.p. 1245/2
500 03 Hradec Králové 3

DATUM: 12.12.2018

ROZHODNUTÍ

Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče, jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče podle § 29 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), ve znění pozdějších předpisů, a ve znění § 17 Vyhlášky Ministerstva vnitra ČR č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, zahájil podle § 44 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě písemné žádosti ze dne 7.11.2018 žadatele, kterým je:

Královéhradecký kraj, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3,
o vydání závazného stanoviska § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci:

Restaurování dvou plastik lvů, jenž jsou součástí ossaria a pomníku prusko-rakouské války r. 1866 - nemovitá kulturní památka, rejstříkové číslo 35662 / 6-641 na pozemku parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové.

Ossarium a pomník prusko-rakouské války r. 1866 včetně dvou plastik lvů na pozemku parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové je nemovitá kulturní památka chráněná státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 35662 / 6-641. Dále se pomník nalézá v krajinné památkové zóně Areálu bojiště bitvy u Hradce Králové (dále jen KPZ), prohlášené Vyhláškou Ministerstva kultury ze dne 1. července 1996, č. 208/1996Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.

obec	Lípa
část obce	Lípa
katastrální území	Lípa u Hradce Králové
parcelní číslo	parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové
ulice, náměstí, apod.	areál Ossaria
název nemovitosti	památník - osarium a pomník prusko-rakouské války r. 1866
číslo popisné	bez čp.
ÚSKP	35662 / 6-641

Po písemném vyjádření (Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, IČO 75032333, Okružní č.p. 418, Josefov, 551 02 Jaroměř 3) č.j. NPU-362/89583/2018 ze dne 30.11.2018, které bylo doručeno dne 6.12.2018 pod č.j. MMHK/222062/2018/PP/MEJ, vydává Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče (dále jen "správní orgán"), v souladu se zněním § 68 zákona 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "správní řád"), podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči toto

ZÁVAZNÉ STANOVISKO:

Práce: Restaurování dvou plastik lvů, jenž jsou součástí ossaria a pomníku prusko-rakouské války r. 1866 - nemovitá kulturní památka, rejstříkové číslo 35662 / 6-641 na pozemku parc. č.

150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové, spočívá podle předložené žádosti, informací získaných od investora, dle předloženého restaurátorského záměru (autor: BcA. Pavla Szabová, Dobrošov 30, 547 01 Náchod z 2018) v následujícím:

- Sochy budou restaurovány na místě, bez nutnosti transportu. Míra a způsob čištění bude zvoleno takové, aby nedocházelo k úbytku materiálu za účelem úplného vyčištění povrchu. Ošetření provést biocidním prostředkem. Poté bude povrch šetrně zbaven zbytků biologických nečistot pomocí vody bez tlaku a jemných kartáčků. V úvahu přichází i čištění párou s oplachem. Nedoporučujeme chemické metody na bázi kyselých past. Redukce krust bude na základě laboratorních analýz konzultována s technologem. Tmelení a doplňování tvarů není nutné. Na armovaných doplňcích budou praskliny injektovány a vyplněny proti vnikání vody a stabilizována koroze materiálu např. pomocí inhibitorů koroze, to vše po konzultaci s technologem. Závěrečné ošetření hydrofobizačním prostředkem jen na exponovaných plochách.
- Návrh technologií a materiálů zásahu:
 - o Čištění – voda (případně teplá), vodní pára, biocidní prostředek BFA Remmers.
 - o Doplňování hmoty – vápno hašené, bílý cement, akrylátová disperze Primal AC 35 5% roztok, barevné světlostálé pigmenty na bázi přírodní hlíny nebo železitých oxidů, drcený vápenec, popř. v kombinaci s pískovým kamenivem vhodných frakcí.
 - o Injektáž – akrylátová pryskyřice Paraloid B 72 3% roztok, injektážní malta PLM-A Kremer.
 - o Konsolidace – KSE 300 HV Remmers.
 - o Barevná retuš – barevné světlostálé pigmenty na bázi přírodní hlíny nebo železitých oxidů, pojivem akrylátová disperze nebo pryskyřice
 - o Hydrofobizace – Funcosil SL Remmers.

Podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči správní orgán věc posoudil takto:

Restaurování dvou plastik lvů, jež jsou součástí ossaria a pomníku prusko-rakouské války r. 1866 - nemovitá kulturní památka, rejstříkové číslo 35662 / 6-641 na pozemku parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové je **přípustné při splnění následujících podmínek:**

1. Konkrétní metody dočišťování kamene, po základním očištění od volných nečistot a biocidním ošetření, budou voleny na základě zkoušek dle charakteru povrchů s minimalizací rizika poškození původního povrchu: pomocí vodní páry (vodní pára – kombinace naměkčení nečistot a mechanického čištění) nebo buničinovými zábaly s vodou, lokální dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využitě horniny a druhu krusty. K lokálnímu dočištění bude užito chemického procesu pomocí buničinových obkladů s hydrogenuhličitánem amonným (sádrovcové krusty), hydrogenfluoridem amonným (silikátový film) s vhodnou koncentrací k typu horniny a krusty. Konkretizace způsobu a definitivní míra dočišťování problematických partií bude nejpozději po základním očištění od volných nečistot konzultována se zástupci státní památkové péče (NPÚ, ÚOP v Josefově, Magistrát města Hradec Králové) na svolaném kontrolním dni.
2. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) a Národnímu památkovému ústavu, územnímu odbornému pracovišti v Josefově. V průběhu realizace budou investorem svolávány kontrolní dny za účasti zástupců státní památkové péče a to následovně:
 - a. Počáteční kontrolní den bude proveden po základním očištění od volných nečistot.
3. Ukončení akce proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne - předávacího řízení - za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce výkonného orgánu státní památkové péče, zástupce Národního památkového ústavu, územního odborného pracovišti v Josefově a dodavatele prací.
4. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva (kámen, kov). Jedno pare závěrečné restaurátorské zprávy včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD bude předáno výkonnému orgánu státní památkové péče (Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče) nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Přiložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.

ODŮVODNĚNÍ

Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče jako věcně a místně příslušný prvoinstanční orgán státní památkové péče obdržel dne 7.11.2018 písemnou žádost o vydání závazného stanoviska orgánu státní památkové péče podle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči žadatele, kterým je:

Královéhradecký kraj, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3,
o vydání závazného stanoviska § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči ve věci:

Restaurování dvou plastik lvů, jež jsou součástí ossaria a pomníku prusko-rakouské války r. 1866 - nemovitá kulturní památka, rejstříkové číslo 35662 / 6-641 na pozemku parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové.

Tímto dnem bylo v souladu s § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno řízení o podané žádosti vedené pod spis. zn. MMHK/205364/2018/PP/MEJ. V souladu s ustanovením § 38 odst. 1 zákona správního řádu bylo účastníkům řízení umožněno nahlédnout do spisového materiálu a uplatnit své připomínky a náměty k uvedenému předmětu řízení.

Ossarium a pomník prusko-rakouské války r. 1866 včetně dvou plastik lvů na pozemku parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové je nemovitá kulturní památka chráněná státem ve smyslu zákona o státní památkové péči, která je evidována v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 35662 / 6-641. Dále se pomník nalézá v krajinné památkové zóně Areálu bojiště bitvy u Hradce Králové (dále jen KPZ), prohlášené Vyhláškou Ministerstva kultury ze dne 1. července 1996, č. 208/1996Sb., o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny. Proto, v souladu s § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen "obnova"), je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Žadatel Královéhradecký kraj, oddělení majetkové, IČO 70889546, Pivovarské náměstí č.p. 1245/2, 500 03 Hradec Králové 3 je podle výpisu z katastru nemovitostí (list vlastnictví č. 37, katastrální území Lípa u Hradce Králové) vlastníkem parcely parcelní číslo parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové a plastik lvů stojících na parcele parcelní číslo parc. č. 150/1 v katastrálním území Lípa u Hradce Králové.

Vzhledem ke skutečnosti, že Magistrátu města Hradec Králové, odboru památkové péče, jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Areál ossaria leží jihozápadně od hřbitova obce Chlum, v rozlehlém prostranství mezi poli. Jde zhruba o obdélný areál vymezený plotem, kde v jeho centru stojí ossarium, v jeho čele litinový kříž s Kristem a mezi nimi dvojice soch - lvů. Lvi jsou zhotoveni jako dvě samostatné sochy v mírně nadživotních velikostech. Vysekání jsou z bílého vápence z Itálie. Lvi stojí na nízkém plintu, jehož spodní hrana lícuje s terénem. Nasměrování jsou čelem k pěšině vedoucí mezi ossariem a litinovým křížem. Oba lvi jsou zpodobeni ve stoje. Levý lev je nakročen vpravo, jeho levá tlapa spočívá na válečném středověkém štítu, vedle něhož leží kopí. Pravý lev je nakročen nalevo, pravou tlapou drtí hada, který se mu kolem ní točí. Oba lvi mají otevřené tlamy, jsou majestátní, s bohatými hřívami. Sochy jsou velmi kvalitně zpracovány, dobře anatomicky, včetně všech detailů.

V současné době jsou sochy v relativně uspokojivém stavu. Jsou mírně poškozené zejména povrchovým znečištěním a degradací, a zejména biologickým spadem (lišejníky, řasy, mechy). Nevykazují však žádná nebezpečná poškození. Na dílech jsou evidovány druhotné přetěry, nyní dochované už jen na neexponovaných plochách, a dále starší cementové opravy a doplňky, které jsou však v relativně dobrém stavu. Ocasý obou lvů jsou již doplňky z minulých restaurování, z umělého kamene. Místy jsou patrné trhliny v těchto doplňcích, které způsobuje korodující armatura uvnitř. Velmi lokálně se vyskytují ve srážkových stínech zčernalé povrchové filmy.

V souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči byla doručena žádost postoupena dne 12.11.2018 pod č.j. MMHK/208141/2018 k vydání písemného vyjádření Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, IČO 75032333, Okružní č.p. 418, Josefov, 551 02 Jaroměř 3 (dále jen „NPÚ“), které je nezbytným podkladem pro vydání závazného stanoviska. Žádost o písemné vyjádření č.j. MMHK/208141/2018 ze dne 12.11.2018 byla doručena NPÚ

prostřednictvím datové schránky. Toto písemné vyjádření bylo vydáno dne 30.11.2018 pod č.j. NPU-362/89583/2018 a správnímu orgánu bylo doručeno dne 6.12.2018 pod č.j. MMHK/222062/2018/PP/MEJ (dále jen „písemné vyjádření NPÚ“). Písemné vyjádření NPÚ obsahuje následující doporučení, při jejichž respektování by nemělo dojít k narušení zájmů státní památkové péče:

„Závěrečné konstatování: Z hlediska zájmů státní památkové péče NPÚ, ÚOP v Josefově dospěl k závěru, že práce uvedené v předložené žádosti lze připravovat a provést při dodržení následujících podmínek:

1. Konkrétní metody dočišťování kamene, po základním očištění od volných nečistot a biocidním ošetření, budou voleny na základě zkoušek dle charakteru povrchů s minimalizací rizika poškození původního povrchu: pomocí vodní páry (vodní pára – kombinace naměkčení nečistot a mechanického čištění) nebo buničtinovými zábaly s vodou, lokální dočištění skalpely, mikrodlatky, mikropískováním měkkým abrazivem vhodným k typu využitě horniny a druhu krusty. K lokálnímu dočištění bude užito chemického procesu pomocí buničtinových obkladů s hydrogenuhličitánem amonným (sádrovcové krusty), hydrogenfluoridem amonným (silikátový film) s vhodnou koncentrací k typu horniny a krusty. Konkretizace způsobu a definitivní míra dočišťování problematických partií bude nejpozději po základním očištění od volných nečistot konzultována se zástupci státní památkové péče (NPÚ, ÚOP v Josefově, Magistrát města Hradec Králové) na svolaném kontrolním dni.

2. Zahájení restaurátorských prací bude minimálně s týdenním předstihem oznámeno NPÚ, ÚOP, který bude zván rovněž na kontrolní dny svolávané v průběhu realizace a k dokončení spojeném s kolaudací.

3. Bude vyhotovena závěrečná restaurátorská zpráva, včetně digitální verze na nosiči CD nebo DVD. Jedno pare této restaurátorské zprávy bude předáno NPÚ, ÚOP k archivaci nejpozději třicet dní od ukončení restaurátorských prací. Příložená fotodokumentace bude zhotovena na fotografický papír, jednotlivé fotografie budou o rozměrech alespoň 10 x 15 cm.

Odůvodnění: Kamenní lvi, jako součást areálu ossaria představují z památkového hlediska cenný doklad historické vojenské plastiky, součástí pietního válečného areálu, prohlášeného za kulturní památku; proto je při jejich obnově nutné postupovat dle platné legislativy. Jejich dnešní mírně zhoršený stav je nutno považovat za výsledek negativních vlivů okolního prostředí a delší absence odborné údržby. NPÚ, ÚOP po posouzení prací uvedených v předložené žádosti dospěl k závěru, že jsou v souladu se zájmy státní památkové péče a že po jejich provedení v souladu s doporučenými podmínkami budou zachovány dotčené kulturně historické hodnoty.

K podmínce č. 1 - Podmínka je stanovena z nutnosti provedení odborných restaurátorských prací za užití takových metod a materiálů, které mají pozitivní vliv na kamenný materiál, účinně odstraňují jeho problémy a splňují technologické podmínky kladené státní památkovou péčí. Pro dočišťování krust a problematických ztmavělých filmů jsou požadovány takové technologie a prostředky, které jsou osvědčené jako citlivé ale účinné pro daný typ znečištění. Provedení zkoušek čištění různými materiály a metodami je žádoucí z hlediska nalezení optimálního řešení pro uchování uměleckořemeslných a vzhledových kvalit restaurované kulturní památky do budoucna. Kombinace několika druhů čištění je rovněž žádoucí z důvodu nalezení ideálního způsobu těchto prací na díle, i v ohledu na specifickou problematiku daného druhu kamene a jeho projevů stář.

K podmínce č. 2 – Odborný dohled a vykonávaný dozor má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, zejména v § 29 a 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace státní památkové péče a vykonávaný dozor orgánu státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění – upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny a konzultace lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče ve smyslu platné legislativy. **K podmínce č. 3 -** Požadavek na odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče má oporu v §14 odst. 9 výše uvedeného zákona a vychází z ust. §10 odst. 3 písm. c)

Vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. Dokumentační povinnost rovněž plyne ze zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., zejména z § 10 Vyhlášky 66/1988 Sb., žádoucí je zcela průkazná dokumentace, kupříkladu dle Metodického listu NPÚ – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv č. 4/2006. Restaurátorská zpráva je totiž svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před restaurátorským zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií. Proto po zvážení věci dospěl NPÚ, ÚOP k výše uvedenému doporučujícímu závěru.

Upozornění: Upozorňujeme, že dle ust. § 14, odst. 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, může veškeré restaurátorské práce provádět výhradně fyzická osoba s příslušným povolením Ministerstva kultury ČR, tedy pro restaurování uměleckých děl z kamene. Dále upozorňujeme, že je nezbytné, aby prováděné technologické postupy a použité materiály respektovaly originál v dochovaném a doloženém uměleckořemeslném zpracování, a aby byla respektována a zachována technická a materiálová struktura, stejně jako výtvarná a uměleckořemeslná podoba restaurované kulturní památky, což vyplývá i z vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu správní orgán umožnil účastníkovi řízení usnesením čj. MMHK/223882/2018 ze dne 6.12.2018, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřili k jeho podkladům. Účastník řízení svého práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve stanoveném termínu nevyužil.

Předmětné plastiky lvů jsou významným dokladem umělecké a uměleckořemeslné práce ve smyslu § 14 odst. 8 zákona o státní památkové péči, proto jejich opravu respektive restaurování může provádět výhradně fyzická osoba s příslušným povolením Ministerstva kultury v souladu s 14a, odst. 1 zákona o státní památkové péči v platném znění.

Vzhledem ke skutečnosti, že žadatel nevznesl žádné připomínky a správní orgán se plně ztotožňuje s vyjádřením odborné organizace státní památkové péče, byly navrhované podmínky písemného vyjádření NPU převzaty do výrokové části tohoto rozhodnutí. Tyto podmínky vychází ze zákonných norem a z důvodu zachování a poznání kulturně historických hodnot předmětné kulturní památky. Správní orgán do výrokové části doplnil oproti písemnému vyjádření podmínku č. 3, která stanovuje, jakým způsobem a za jakých podmínek bude provedeno ukončení restaurátorských prací. Tato podmínka logicky navazuje na podmínku č. 2, která stanoví počátek restaurátorských prací.

Restaurování dvou plastik lvů u Ossaria na základě výše uvedeného odůvodnění není v rozporu se zájmy státní památkové péče, pokud budou splněny podmínky stanovené v tomto rozhodnutí. Proto bylo rozhodnuto v této věci tak, jak je ve výroku rozhodnutí uvedeno.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Správní orgán památkové péče po posouzení všech podkladů a zjištění ve výše uvedené věci došel k závěru, který je obsažen ve výroku tohoto rozhodnutí. Při posuzování se řídil platnými právními předpisy a nařízeními (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 66/1988 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb.; Vyhláška Ministerstva kultury ze dne 1. července 1996, č. 208/1996Sb., zákon č. 500/2004 Sb., správní řád) jakož i Listinou základních práv a svobod (čl. 35, odst. 3: „Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“), která je součástí Ústavy České republiky.

POUČENÍ O ODVOLÁNÍ

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle ustanovení § 81 odst. 1, § 83 a § 86 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, podat odvolání do 15-ti dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odboru kultury a památkové péče prostřednictvím podání u odboru památkové péče Magistrátu města Hradec Králové. Odvolání má odkladný účinek.

Podle ustanovení § 82 odst. 1 správního řádu se lze odvolat proti výrokové části rozhodnutí či jednotlivým výrokům. Odvolání proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Podle ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu musí z odvolání být patrné, kdo je činí, a které věci se týká. Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník řízení dostal jeden stejnopis.

otisk úředního razítka

Radek Mejstřík
oprávněná úřední osoba, referent odboru památkové péče

Obdrží:

Účastníci podle § 27 odst. 1 správního řádu
Královéhradecký kraj, IDDS: gcgbp3q

Odborná organizace státní památkové péče
Národní památkový ústav, IČO 75032333, územní odborné pracoviště v Josefově, IDDS: 2cy8h6t